

Vergaderjaar 1993–1994

23 558

Wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en enkele andere wetten, houdende verbeteringen en aanvullingen van overwegend technische aard

A

ADVIES RAAD VAN STATE

Aan de Koningin

's-Gravenhage, 31 augustus 1993

Bij Kabinetsmissive van 21 juni 1993, no. 93.004989, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Onderwijs en Wetenschappen, mede namens de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt een voorstel van wet met memorie van toelichting, houdende wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.

1. Het is de Raad van State opgevallen dat het wetsvoorstel is ondertekend door de Minister van Onderwijs en Wetenschappen en de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, maar dat in het wetsvoorstel wijzigingen van meer dan redactioneel/technische aard worden aangebracht in diverse wetten waarvoor andere dan deze bewindspersonen eerst verantwoordelijk zijn. De Raad beveelt aan deze strekking van het wetsvoorstel tot uitdrukking te brengen in het opschrift. Voorts ware, mede gelet op aanwijzing 201 van de Aanwijzingen voor de regelgeving (Ar), de instemming van de bedoelde bewindspersonen met de inhoud van het wetsvoorstel tot uitdrukking te brengen in mede-ondertekening door hen.

Het heeft de Raad getroffen dat met hem geen voorafgaand overleg heeft plaatsgevonden over de in het wetsvoorstel voorziene wijziging van de Wet op de Raad van State. In de toelichting ware aan te geven om

NADER RAPPORT

Aan de Koningin

Zoetermeer, 17 december 1993

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 21 juni 1993, nr. 93 004989, machtigde Uwe Majesteit de Raad van State zijn advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan de Minister van Onderwijs en Wetenschappen te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 31 augustus 1993, nr. 93065975, bied ik U, mede namens de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en de Minister van Justitie, hierbij aan.

1. Het opschrift van het wetsvoorstel is gewijzigd in: Wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en enkele andere wetten, houdende verbeteringen en aanvullingen van overwegend technische aard. Het wetsvoorstel wordt mede-ondertekend door de Minister van Justitie.

Het overleg met de betrokkenen over de te stellen beroepsvereisten voor de gereglementeerde juridische beroepen zal plaatsvinden in het kader van de voorbereiding van de nadere regels met betrekking tot de beroepsvereisten. Dit wordt thans in de memorie van toelichting vermeld. Gelet op het karakter van die nadere regels wordt die procedure adequaat geacht. De indieners van het wetsvoorstel hechten er aan dat karakter nader uiteen te zetten. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om op basis van de voorgestelde delegatiebepalingen gedetailleerde beroepsvereisten te stellen. Integendeel, het

welke reden hiervan is afgezien. Tevens ware aan te geven of over de voorgestelde wijziging van de Wet op de rechterlijke organisatie (Wet RO) en van de Advocatenwet overleg is gevoerd met de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak en met de Nederlandse Orde Advocaten. De mededeling in de toelichting dat het wenselijk is gebleken in de desbetreffende wetten de mogelijkheid te openen dat nadere regels kunnen worden gesteld met betrekking tot de beroepsvereisten behoeft ook hierom een nadere uitwerking.

Het feit dat in het wetsvoorstel onder meer een nieuwe regeling is opgenomen voor het stellen van *beroepsvereisten voor de gereglementeerde juridische beroepen* ware in het opschrift tot uitdrukking te brengen.

2. De Raad constateert dat het wetsvoorstel voorziet in de mogelijkheid dat bij algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld met betrekking tot de beroepsvereisten van, onder meer, leden van organen die met overheids-rechtspraak zijn belast. De Raad acht het niet in overeenstemming met hun onafhankelijke positie, dat dergelijke nadere regels worden vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur, en beveelt dan ook aan de mogelijkheid van delegatie aan de Kroon uit het wetsvoorstel te schrappen.

3. In de toelichting ware aan te geven hoe de voorgestelde regeling zich verhoudt tot het streven naar deregulering. Daarbij ware aandacht te besteden aan de mogelijkheid om de regeling van beroepsvereisten over te laten aan de beroeps-organisaties.

4. De voorgestelde wijziging van artikel 48, eerste lid, Wet RO (Stb.1972, 463) in artikel I, onderdeel YYY, van het wetsvoorstel heeft tot gevolg dat de presidenten, de vice-presidenten, de rechters en de rechters-plaatsvervangers in de

gaat om een globale en voor zoveel mogelijk beroepen uniforme regeling, waarbij bovendien het continueren van de situatie voorafgaande aan de inwerkingtreding van de WHW, uitgangspunt is. De nadere regels zullen dan ook beperkt blijven tot het omschrijven van de hoofdgebieden van het recht waarin geëxamineerd dient te zijn. Een en ander wordt thans in de memorie van toelichting duidelijker verwoord.

Mede gelet op het voorgaande, acht ondergetekende het niet noodzakelijk in het opschrift van het wetsvoorstel tot uitdrukking te brengen dat de bepalingen inzake de gereglementeerde juridische beroepen aldus worden aangepast aan de opzet en systematiek van de WHW.

2. Nu in de desbetreffende formeel-wettelijke bepalingen het meest wezenlijke vereiste – te weten het hebben verkregen van de titel meester – is neergelegd, zien de indieners van het wetsvoorstel geen beletsel voor het opnemen van delegatiebepalingen die het mogelijk maken bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen omtrent de beroepsvereisten. Zij zien dan ook niet in dat dit op enigerlei wijze zou raken aan de onafhankelijkheid van de betrokken functionarissen.

3. Aangezien het continueren van de situatie, voorafgaande aan de inwerkingtreding van de WHW, uitgangspunt is, is het geenszins de bedoeling tot een grotere regulering te komen dan voordien het geval was. De indieners van het wetsvoorstel achten het niet in overeenstemming met de onafhankelijkheid van de betrokken functionarissen als de nadere regeling van de beroepsvereisten aan de beroeps-organisaties zou worden overgelaten. Voor zover het hierbij niet gaat om onafhankelijke functionarissen staat het uitdrukkelijk streven naar een globale en voor zoveel mogelijk beroepen eenvormige regeling aan een dergelijke keuze in de weg.

4. Mede naar aanleiding van de advies van de Raad wordt in het wetsvoorstel niet langer terugwerkende kracht toegekend aan deze wijzigingen. Dit betekent dat de betrokken bepalingen, tot het tijdstip van inwerkingtreding van de in het

arrondissementsrechtbanken, kort gezegd, het recht moeten hebben verkregen om de titel meester te voeren. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de beroepsvereisten.

De geldende tekst van artikel 48 stelt de nadere eis dat het doctoraat in de rechtsgeleerdheid of het recht om de titel meester te voeren is verkregen op grond van het afleggen van een examen in een aantal met name genoemde juridische vakken. De Raad gaat ervan uit dat deze nadere vereisten zullen worden opgenomen in de desbetreffende algemene maatregel van bestuur. Echter zolang deze regeling niet tot stand is gekomen, zullen waarschijnlijk onbedoeld ook de thans geldende, op formeel-wettelijk niveau neergelegde, nadere vereisten niet langer gelden. Daarbij zij opgemerkt dat de voorgestelde wijziging van de Wet RO zal terugwerken tot 31 augustus 1993 (artikel III, tweede lid, onderdeel c, van het wetsvoorstel), zodat niet aannemelijk is dat de bedoelde algemene maatregel van bestuur op tijd tot stand zal komen.

Ter zake ware een overgangsbe-
paling aan het wetsvoorstel toe te
voegen.

Deze opmerking ware tevens te
betrekken op de voorgestelde
wijzigingen van de artikelen 35, 59b,
64 en 86 Wet RO (artikel I, onderdeel
YYY, van het wetsvoorstel), alsmede
op de voorgestelde wijzigingen
neergelegd in artikel I, onderdelen
AAAA, BBBB, DDDD, FFFF en GGGG,
van het wetsvoorstel.

5. Met het schrappen van de
artikelen 16.57 en 16.58 van de
geldende Wet op het hoger onderwijs
en wetenschappelijk onderzoek
(WHW) (artikel I, onderdeel CCCC,
van het wetsvoorstel) wordt, naar het
college aanneemt, vooruitgelopen op
de inwerkingtreding van het
wetsvoorstel voltooiing eerste fase
herziening rechterlijke organisatie
(Kamerstukken II 1992/93, 22 495, nr.
16).

In de toelichting op artikel I,
onderdelen YYY tot en met HHHH,
wordt gesteld dat ervan is uitgegaan
dat het wetsvoorstel voltooiing eerste
fase herziening rechterlijke organi-
satie later in werking zal treden dan
het onderhavige voorstel. Tenzij deze
veronderstelling is achterhaald,
waren de artikelen 16.57 en 16.58
WHW te handhaven, onder
aanpassing van het voorgestelde
artikel 16.64a WHW.

voorliggende wetsvoorstel
opgenomen wijzigingen, blijven
luiden zoals zij na inwerkingtreding
van de WHW zijn komen te luiden.
Verwezen wordt naar hoofdstuk 16
van de WHW. Derhalve kan het door
de Raad gesignaleerde probleem zich
in de nieuwe opzet niet meer
voordoen. Een gevolg van deze keuze
is voorts dat de wijzigingen niet
behoeven te worden gegoten in de
vorm van wijzigingen van de
betrokken artikelen van hoofdstuk 16
van de WHW. In plaats daarvan
worden thans in de opeenvolgende
artikelen III tot en met IX van dit
wetsvoorstel de desbetreffende
wetten rechtstreeks gewijzigd. Ook de
overgangsbepaling inzake de
benoembaarheid wordt niet langer
geïncorporeerd in de WHW. Zij is
thans – in aangepaste vorm –
opgenomen in artikel X van dit
wetsvoorstel.

De Raad veronderstelt terecht dat
de bij algemene maatregel van
bestuur te stellen nadere vereisten
betrekking zullen hebben op een
aantal met name te noemen
juridische vakken waarin moet zijn
geëxamineerd.

5. Mede gelet op hetgeen hiervoor
in onderdeel 4 is opgemerkt, is de
voorgestelde intrekking van de
artikelen 16.57 en 16.58 van de WHW
uit het wetsvoorstel verwijderd.

6. Het wetsvoorstel voorziet in de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen met betrekking tot beroepsvereisten voor bepaalde juridische beroepen. De gezamenlijke decanen van de juridische faculteiten in Nederland hebben ernstige bezwaren tegen dit voorstel (brief aan de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU) van 16 maart 1993, kenmerk U.93 127/PvB/ar, in afschrift aan de minister gezonden). De VSNU geeft in haar advies aan, de overwegingen en conclusies van de decanen te delen.

In de toelichting wordt, kennelijk in reactie op deze kritiek, gesteld dat het uitdrukkelijk de bedoeling is om te komen tot een eenvormige regeling, waarbij ertegen gewaakt zal worden dat de te stellen beroepsvereisten in te grote mate invloed zullen kunnen uitoefenen op de programmeervrijheid van de instellingen (toelichting, onder «Vereisten gereguleerde juridische beroepen»).

Dat de regeling eenvormig zal zijn, kan nader worden verzekerd door in het wetsvoorstel te bepalen, dat de delegatiebepaling slechts op één plaats wordt opgenomen, en dat in de overige wetsbepalingen de desbetreffende bepaling van overeenkomstige toepassing wordt verklaard. De Raad geeft in overweging het wetsvoorstel in deze zin aan te passen.

7. In de toelichting, onder het opschrift «Adviezen», tweede alinea, wordt gesteld dat in het advies van de VSNU niet blijkt van bedenkingen tegen het wetsvoorstel. Deze bewering is, gelet op het voorgaande, onjuist. De toelichting ware bij te stellen. Daarbij ware melding te maken van de standpuntbepaling door de gezamenlijke decanen van de juridische faculteiten in Nederland, nu dat standpunt fundamentele kritiek bevat en door de VSNU is overgenomen.

8. De wijziging van artikel 1.8 WHW (artikel I, onderdeel C, onder 1, van het wetsvoorstel), in combinatie met de hernieuwde vaststelling van die bijlage (artikel II van het wetsvoorstel), leidt ertoe dat academische ziekenhuizen niet langer onder het begrip «bekostigde instellingen» worden gerekend. In de toelichting wordt deze wijziging niet toegelicht. De toelichting ware aan te vullen.

6. De – door de VSNU onderschreven – kritiek van de gezamenlijk decanen van de juridische faculteiten in Nederland is kennelijk ingegeven door de – onjuiste – veronderstelling dat het streven zou zijn gericht op een verdergaande regulering dan voorafgaande aan de inwerking-treding van de WHW het geval was, waardoor de programmeer-vrijheid van de instellingen zou worden bedreigd. De indieners van het wetsvoorstel vertrouwen er op dat zij die vrees door de beschrijving van het karakter van de nadere regels met betrekking tot de beroepsvereisten in de gewijzigde memorie van toelichting hebben kunnen wegnemen. Het moge duidelijk zijn dat ook zij de programmeervrijheid van de instellingen hoog in het vaandel hebben staan.

Gelet op het voorgaande achten zij het niet nodig de delegatiebepaling slechts op één plaats op te nemen.

7. De suggesties van de Raad zijn gevolgd.

8. Aan de aanbeveling van de Raad om de voorgestelde wijziging van artikel 1.8, eerste lid, van de WHW (nader) toe te lichten is voldaan.

9. De bijlage bij de WHW geeft een opsomming van de bekostigde instellingen voor hoger onderwijs en van de academische ziekenhuizen. Volgens het voorgestelde artikel 1.8, derde lid, WHW zal een wijziging van de statutaire naam van een stichting of vereniging, genoemd in de bijlage, ambtshalve door de minister in de bijlage worden aangebracht en openbaar gemaakt.

De voorgestelde bepaling is problematisch. Ten eerste is in beginsel niet toegestaan dat een hogere regeling wordt gewijzigd bij een lagere regeling (aanwijzing 34 Ar). Voorts dient, nu het wetsvoorstel niet regelt op welke wijze een wijziging van de bijlage openbaar wordt gemaakt (bedoeld zal zijn: bekendgemaakt), een door de minister aangebrachte wijziging te worden bekendgemaakt door plaatsing in de Staatscourant (artikelen 3 en 4 van de Bekendmakingswet (Stb. 1988, 18)). Andere wijzigingen van de bijlage dan die, bedoeld in het voorgestelde artikel 1.8, derde lid, zullen echter worden bekendgemaakt door plaatsing in het Staatsblad. Dit leidt ertoe dat achtereenvolgende wijzigingen van de bijlage op twee verschillende plaatsen worden gepubliceerd, hetgeen naar de mening van de Raad minder wenselijk is.

In het voorgestelde artikel wordt tevens bepaald dat een wijziging van de statutaire naam van een stichting of vereniging, genoemd in de bijlage, van kracht zal zijn met ingang van het tijdstip waarop de wijziging schriftelijk aan de minister is bekendgemaakt (lees: medegedeeld). Wijziging van de naamsvermelding in de bijlage lijkt het college derhalve niet strikt noodzakelijk. Het verdient de voorkeur in de aanhef van de bijlage te laten uitkomen dat de namen van de vermelde rechtspersonen bij het in werking treden van het wetsvoorstel luiden zoals in de bijlage aangegeven. Dit laat de mogelijkheid van naamswijzigingen zonder aanpassing van de bijlage onverlet, zodat de voorgestelde tekst van artikel 1.8, derde lid, kan worden beperkt tot de inhoud van de tweede volzin.

10. In de WHW wordt onder meer bepaald dat de rijksbijdrage, voor zover niet betrekking hebbend op investeringen in gebouwen en terreinen, ten behoeve van

9. De bedenkingen van de Raad tegen de voorgestelde wijziging zijn ter harte genomen. De suggesties van de Raad zijn alle gevolgd, met uitzondering van de suggestie de bijlage te «dateren» op het tijdstip van inwerkingtreding van het onderhavige wetsvoorstel. Als tijdstip is gekozen voor 31 juli 1993 voor wat betreft het hoger beroepsonderwijs en 31 augustus voor wat betreft de overige instellingen, zodat daarmee in elk geval alle instellingen ten tijde van inwerkingtreding van de WHW kenbaar zijn. Een en ander heeft geleid tot aanpassing van de toelichting en de aanhef van de bijlage.

De bestudering van de opmerkingen van de Raad heeft overigens geleid tot de ontdekking van een omissie in artikel 16.11 van de WHW. Ten onrechte zijn van het overgangsrecht voor hogescholen de in de bijlage onder c genoemde rechtspersoonlijkheid bezittende openbare hogescholen uitgesloten. Deze omissie is alsnog hersteld. De toelichting is aangevuld.

10. De opmerking van de Raad dat de motivering om de bekostiging van de KNAW en KB op de bestaande voet te continueren niet goed begrijpelijk is, is door ondergete-

- initieel onderwijs,
- door universiteiten verzorgd wetenschappelijk onderzoek, en
- de activiteiten van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW) en de Koninklijke Bibliotheek (KB), wordt berekend op de grondslag van een algemene berekeningswijze (artikel 2.5, eerste lid, WHW). Voorgesteld wordt om deze bepaling niet langer van toepassing te laten zijn op de KNAW en de KB; de rijksbijdrage aan deze twee instellingen zal voortaan worden berekend op een door de minister te bepalen wijze. In de toelichting wordt gesteld dat het geldende artikel 2.5 WHW, anders dan in de bedoeling lag, continuering van de bestaande wijze van bekostiging uitsluit, zodat de voorgestelde wijziging van artikel 2.5 ertoe strekt, een niet bedoelde verandering ongedaan te maken (toelichting op artikel I, onderdeel G, van het wetsvoorstel).

Deze motivering is niet goed begrijpelijk. Uit de toelichting op het oorspronkelijke artikel 2.5 WHW (Kamerstukken II, 21 073, nr.3, bladzijde 115) heeft de Raad afgeleid, dat de nieuwe berekeningswijze voor de KNAW en de KB welbewust onder ogen is gezien. Voorts heeft het college bedenkingen tegen een ongeclausuleerde delegatie aan de minister, zoals hier voorgesteld (aanwijzing 26 Ar).

De bepaling ware nader te bezien.

11. De voorgestelde wijziging van artikel 6.14 WHW leidt tot een complexe regeling voor de registratie van gevallen waarin de hoofdlijnen van de onderwijs- en examenregeling van een opleiding zijn gewijzigd, en voor de toetsing of in feite sprake is van een nieuwe opleiding. De complexiteit van de regeling wordt zichtbaar gemaakt in de toelichting (onder het opschrift «Uitbreiding taak adviescommissie onderwijsaanbod»), waar vier mogelijke casusposities worden geschetst.

Het wetsvoorstel voorziet er in dat de Adviescommissie ook moet worden gehoord bij wijziging van één

kende ter harte genomen. Het voorstel tot wijziging van artikel 2.5 van de WHW op dit punt is teruggenomen. Dit betekent evenwel niet dat de berekening van de rijksbijdrage ten behoeve van de KNAW en de KB op de grondslag van een algemene berekeningswijze in dit stadium reeds uitvoerbaar is. Om die reden wordt thans voorgesteld de bestaande wijze van berekening van de rijksbijdrage tijdelijk te handhaven. Hiervoor wordt een overgangsrechtelijke voorziening getroffen door middel van een aanvulling van artikel 16.26 van de WHW. Voorgesteld wordt tevens de aanvulling te laten expireren op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Zodra het overleg met de beide instellingen is afgerond kan de algemene berekeningswijze voor deze instellingen worden opgenomen in de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 2.6, eerste lid, van de WHW.

Aldus is ook uitvoering gegeven aan de aanbeveling van de Raad de bepaling nader te bezien.

Ten slotte is, ten einde tegemoet te komen aan de bedenkingen van de Raad tegen de voorgestelde ongeclausuleerde delegatie aan de minister, in de toelichting bij het overgangsartikel (artikel 16.26, vierde lid) aangegeven welke de kernpunten zijn van de wijze waarop de rijksbijdrage van de KNAW en de KB thans, en dus ook in de nabije toekomst, wordt vastgesteld. Daaruit kan in elk geval blijken dat de berekening geschiedt na overleg met beide instellingen en dat de hoogte van de jaarlijkse rijksbijdrage bij de begrotingswet wordt vastgesteld. Uit dit laatste blijkt dat bij (tijdelijke) continuering van de bestaande systematiek evenmin sprake is van ongeclausuleerde bevoegdheden van de bewindspersoon.

11. Naar aanleiding van de opmerkingen van de Raad zijn de voorgestelde wijzigingen van artikel 6.14 opnieuw onder de loupe genomen. Dit leidt tot de volgende bevindingen.

Ondergetekende kan niet instemmen met het oordeel van de Raad dat het zesde lid van artikel 6.14 complexer wordt. Die bepaling ziet immers, ook na de aangebrachte wijziging daarin, uitsluitend op de situaties waarin het instellingsbestuur om registratie vraagt van de wijzigingen, bedoeld in artikel 6.13, vierde lid, daaronder thans niet langer begrepen wijzigingen van de

categorie van geregistreerde gegevens – namelijk de hoofdlijnen van de onderwijs- en examenregeling. Een en ander leidt tot een verdere vergroting van de complexiteit van artikel 6.14, met name van het zesde lid.

Te overwegen ware de regeling van artikel 6.14 opnieuw vorm te geven. De complexiteit kan wellicht worden verminderd door twee afzonderlijke regelingen te ontwerpen voor gevallen waarin de Adviescommissie wel en gevallen waarin zij niet wordt gehoord.

hoofdlijnen van de onderwijs- en examenregeling. In dit opzicht verandert er dus niets. Dit betekent tevens dat de twee afzonderlijke regelingen die de Raad aanbeveelt, voor gevallen waarin de adviescommissie wel en gevallen waarin zij niet wordt gehoord, in feite reeds bestaat. Het zesde lid bevat die tweede regeling.

Wel is onder ogen gezien of een apart artikel zou dienen te worden geformuleerd voor registratieverzoeken die – naar het oordeel van het instellingsbestuur – een wijziging behelzen van de hoofdlijnen van de onderwijs- en examenregeling. Na rijp beraad is daarvoor niet gekozen, omdat een dergelijke bepaling grotendeels een kopie zou vormen van het bestaande artikel en naar het oordeel van ondergetekende dus redelijkerwijs kan worden volstaan met de inbedding in de bestaande bepalingen van de regeling van de gevolgen van de uitvoering van de nieuwe taak van de adviescommissie. Bovendien is de bestaande taak van de adviescommissie zo nauw verwant aan de nieuwe dat om die reden behoefte bestaat aan één regeling. Voorts wordt er op gewezen dat de complexiteit waarover de Raad spreekt slechts neerkomt op de praktische mogelijkheid dat een oorspronkelijk als wijziging van de hoofdlijnen van de onderwijs- en examenregeling gepresenteerd registratieverzoek, na behandeling door de adviescommissie, kan uitmonden in een verzoek om registratie van een nieuwe opleiding, dan wel in een verschil van mening omtrent de aard van het oorspronkelijke verzoek, waarover de rechter een uitspraak kan doen. In paragraaf 4 van de memorie van toelichting zijn alle denkbare casusposities in procedurele zin beschreven. Een dergelijke beschrijving beoogt de duidelijkheid te dienen.

Tot slot wordt er op gewezen dat de kritische doorlichting van het onderhavige artikel nog tot een aanvullende bijstelling heeft geleid. Door het oordeel van de adviescommissie als «gegeven» te bestempelen, is de bevoegdheid voor de minister buiten twijfel gesteld om overeenkomstig het oordeel van de adviescommissie te beslissen. Ook de memorie van toelichting is op dit punt aangepast.

12. De voorgestelde wijziging van artikel 6.16 WHW strekt ertoe duidelijker te laten uitkomen dat de Adviescommissie onderwijsaanbod niet belast is met de beoordeling van de doelmatigheid van voortgezette kunstopleidingen en voortgezette opleidingen bouwkunst. Daartoe wordt bepaald dat artikel 6.14, tweede lid, tweede volzin, – dat bepaalt dat bij registratie van een nieuwe opleiding het oordeel van de Adviescommissie wordt gevoegd – niet van toepassing is. De Raad vraagt zich af, of deze wijziging niet moet worden aangevuld met een bepaling dat ook artikel 6.3 niet van toepassing is, nu ook in dat artikel wordt omschreven in welke gevallen de Adviescommissie advies uitbrengt.

13. De voorgestelde wijziging van artikel 7.8 WHW lijkt, op zichzelf beschouwd, wetstechnisch een verbetering te zijn. Echter, in de toelichting op het artikel wordt gesteld dat de wijziging voortvloeit uit een toezegging aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Daarbij wordt verwezen naar Kamerstukken II 1990/91, 21 073, nr. 11, bladzijde 116. Op die plaats wordt (bij het toenmalige artikel 7.7) echter geen toezegging gedaan, terwijl ook niet aanstonds duidelijk is welke nakoming van een toezegging besloten kan liggen in de wetstechnische verbetering van het artikel. De toelichting ware nader te bezien.

14. Artikel 7.9, vierde lid, WHW bepaalt thans dat de student aan wie een afwijzing is gegeven – dat wil zeggen: een afwijzend studie-advies na afloop van het eerste jaar van inschrijving voor de propedeutische fase – niet meer aan die instelling voor dezelfde opleiding als student of als extraneus kan worden ingeschreven. Voorgesteld wordt om in dergelijke gevallen ook de inschrijving als auditor niet meer mogelijk te maken. Deze tekstuele wijziging van artikel 7.9 is echter overbodig, omdat onder het begrip «student» ten deze de auditor mede is begrepen (artikel 1.1, tweede lid, WHW). De voorgestelde wijziging ware achterwege te laten.

15. In artikel 7.24, tweede lid, WHW wordt nader omschreven welke opleidingen voor middelbaar beroepsonderwijs kunnen dienen als vooropleiding die toegang geeft tot

12. De suggestie van de raad is gevolgd.

13. De Raad wijst terecht op deze vergissing. De oorsprong daarvan kon niet met zekerheid worden achterhaald (de aangehaalde passage verwijst wel naar de oorspronkelijke bepaling, doch een toezegging die met het wijzigingsvoorstel samenhangt, is daarin niet te vinden). De ondergetekende houdt het er op dat de technische verbetering thans op de eigen merites moet worden beoordeeld. De toelichting is geschrapt.

14. De suggestie van de Raad is gevolgd. De toelichting is dienovereenkomstig aangepast.

15. De verwijzing naar artikel 15a, vierde lid, onderdeel b, van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) is tot dusverre achterwege gebleven, omdat die bepaling nog niet in

het hoger beroepsonderwijs. Het valt op dat niet wordt verwezen naar artikel 15a, vierde lid, onderdeel b, van de Wet op het voortgezet onderwijs (Stb.1986, 273). Dit artikelonderdeel betreft opleidingen die gericht zijn op doorstroming naar het hoger beroepsonderwijs. De bepaling ware nader te bezien.

werking is getreden en omdat evenmin zeker is of inwerkingtreding ooit zal worden bevorderd. Toch geeft ondergetekende bij nader inzien op systematische gronden de voorkeur aan opneming in de WHW van deze theoretische vooropleidingseis. De tekst van artikel 7.24, tweede lid, is nader aangepast. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt de verwijzing naar artikel 15a, derde lid, onderdeel b, van de WVO uit de voorgestelde tekst te verwijderen, omdat het hier de zogenaamde tussenopleidingen betreft waaraan weliswaar de kwalificatie zelfstandig beroepsbeoefenaar is verbonden, doch die – ook blijkens de wettekst – geen adequate vooropleiding voor het h.b.o. vormen. De toelichting bij de voorgestelde bepaling is aangescherpt.

16. Het wetsvoorstel voorziet erin dat de minister bevoegd wordt om bepaalde opgaven en inlichtingen te verstrekken uit het Centraal register inschrijving hoger onderwijs aan burgemeester en wethouders dan wel aan de Sociale Verzekeringsbank, en wel in verband met de uitvoering van enkele sociale wetten (voorgestelde wijziging van artikel 7.52 WHW). In de toelichting wordt echter gesteld dat voorzien wordt in de bevoegdheid van burgemeester en wethouders en de Sociale Verzekeringsbank om dergelijke gegevens op te vragen op gelijke wijze als thans is voorzien in de Wet van 21 mei 1992 (Stb. 244). Deze laatste wet voorziet echter niet in een bevoegdheid maar in een verplichting van de minister om gegevens te verschaffen. Het college beveelt aan het wetsvoorstel en de toelichting met elkaar in overeenstemming te brengen. Wordt, onder aanpassing van de toelichting, de wettekst gehandhaafd, dan ware deze keus toe te lichten.

16. Naar aanleiding van de opmerking van de Raad is gekozen voor handhaving van de bevoegdheid aan de zijde van burgemeester en wethouders en de Sociale Verzekeringsbank om gegevens te vragen. De bevoegdheid aan de zijde van de minister is evenwel omgezet in een verplichting om de gevraagde gegevens te verstrekken. In de toelichting is dit met zoveel woorden tot uitdrukking gebracht.

17. De uitdrukking «opgaven en inlichtingen» (in het voorgestelde artikel 7.52, eerste lid, WHW) komt niet voor in de Wet persoonsregistraties (Stb.1988, 665). De uitdrukking ware te vervangen door de in die wet gebruikte term «gegevens».

17. De suggestie van de Raad is gevolgd.

Tevens heeft een van de redactionele suggesties van de Raad geleid tot een herziening van het derde lid. Aangezien in het derde lid de verplichting voor de minister was opgenomen om een reglement op te stellen met betrekking tot het Centraal register inschrijving hoger onderwijs, op welk reglement, blijkens de wettekst de artikelen 19 tot en met 21 van de Wet op de persoonsregistraties (bedoeld was: de Wet persoonsregistraties; de Raad wijst daar op) van «overeenkom-

18. Voorgesteld wordt aan artikel 16.2 WHW de Invoeringswet W.W.O. (Stb.1986, 426) toe te voegen (artikel I, onderdeel CCC, van het wetsvoorstel). In de toelichting op het artikel wordt echter gesteld dat aan een dergelijke toevoeging geen behoefte bestaat. Deze tegenstrijdigheid ware op te heffen.

19. In de toelichting wordt gesteld dat bij het opstellen van het wetsvoorstel ervan is uitgegaan dat het voorstel voor een Algemene wet erkenning EG-hoger-onderwijsdiploma's (Kamerstukken II 1991/92, 22 543, nrs.1-2) eerder in werking zal treden dan het onderhavige wetsvoorstel (toelichting op artikel I, onderdelen YYY tot en met HHHH, van het wetsvoorstel). Het valt echter op dat bij de voorgestelde wijziging van artikel 20a van de Wet op het Notarisambt (Stb. 1842, 20) (artikel I, onderdeel GGGG, van het wetsvoorstel) geen rekening is gehouden met de voorgestelde wijziging van dat artikel in wetsvoorstel 22 543. Het wetsvoorstel ware aan te vullen. Voorts ware aan te geven of ook rekening wordt gehouden met een eerdere inwerkingtreding van het voorstel voor een Algemene wet erkenning EG-beroepsopleidingen (Kamerstukken II 1992/93, 23 169, nrs.1-2).

20. Voor een aantal redactionele kanttekeningen moge het college verwijzen naar de bij het advies behorende bijlage.

stige» toepassing is, kon twijfel rijzen over de vraag of de genoemde wet wel ten volle op deze persoonsregistratie van toepassing is. De voorgestelde tekst stelt dit buiten twijfel. De wijziging is overeenkomstig het voorgaande toegelicht.

Op deze plaats wordt er tevens op gewezen dat artikel 7.52 van de WHW in het wetsvoorstel Wet verzelfstandiging Informatiseringsbank (23 073) op enige punten wordt gewijzigd. De wijziging van het derde lid voorziet daarbij in de overgang van het houderschap van de persoonsregistratie van de minister naar de Informatie Beheer groep. In een nieuwe overgangsbepaling (artikel XVI) voorziet het onderhavige wetsvoorstel in afstemming tussen beide wijzigingen.

18. De door de Raad gesignaleerde tegenstrijdigheid tussen tekst en toelichting van de voorgestelde wijziging van artikel 16.2 van de WHW is opgeheven door de Invoeringswet W.W.O. uit het wijzigingsvoorstel te schrappen. De ongewijzigde toelichting geeft daarmee de bij ondergetekende levende opvatting juist weer.

19. Overeenkomstig de suggestie van de Raad is de wijziging van artikel 20a van de Wet op het Notarisambt nader aangevuld. De bepalingen van het voorstel voor een Algemene wet erkenning EG-beroepsopleidingen interfereren niet met die uit het voorliggende wetsvoorstel, zodat daaromtrent geen wijzigingen of aanvulling van de toelichting zijn vereist.

20. Van de redactionele kanttekeningen van de Raad is goede nota genomen.

Ambtshalve aanvullingen en wijzigingen van het wetsvoorstel

In het wetsvoorstel en de memorie van toelichting zijn behalve naar aanleiding van de aanbevelingen en redactionele kanttekeningen van de Raad nog een aantal ambtshalve aanvullingen en wijzigingen aangebracht. Afgezien van enige redactionele aanpassingen in met name de memorie van toelichting, betreft het het navolgende:

- Het is noodzakelijk gebleken de definitie van bijzondere instelling in artikel 1.1. van de WHW aan te passen, omdat de vierde nota van wijziging van de WHW destijds onbedoeld een discrepantie heeft doen ontstaan tussen de bestaande definitie en de definitie van instellingsbestuur van een dergelijke instelling.
- De taakomschrijving van academische ziekenhuizen in artikel 1.4 van de WHW is aangevuld, omdat – anders dan in de overeenkomstige bepaling in de W.W.O. een taakaanduiding bij de medische specialisatie ontbreekt.
- Een technische verbetering van het vierde lid van artikel 6.13 van de WHW is aangebracht.
- Hetzelfde geldt voor artikel 6.14 waarbij het tweede lid een aanvulling heeft ondergaan op het punt van de bij een registratieverzoek over te leggen bescheiden.
- De tweede volzin van artikel 7.3, vierde lid, van de WHW is geschrapt, omdat die bepaling aanleiding blijkt te geven tot misverstanden. Tevens is een verheldering aangebracht in het vijfde lid.
- De voorgestelde toevoeging aan artikel 7.53, tweede lid, is geherformuleerd, waardoor de wetstekst beter de handhaving van het bestaande beleid ten aanzien van aanstaande studenten uit de Nederlandse Antillen en Aruba tot uitdrukking brengt.
- Het tot zesde lid vernummerde vijfde lid van artikel 7.52 is aangevuld met een meer precieze grondslag voor bestandsvergelijkingen van de gegevens die bij de instellingen berusten, met die van het Centraal register inschrijving hoger onderwijs. Dit is noodzakelijk, omdat in het wetsvoorstel Wet verzelfstandiging Informatiseringsbank (Kamerstukken II, 1992/93, 23 073, nrs. 1-3) een vergelijkbare grondslag komt te vervallen. De bestaande uitvoeringsregeling, het Reglement CRIHO, zal als gevolg van het van kracht worden

van het genoemde wetsvoorstel overigens moeten worden vervangen. Teneinde geen ongewenst vacuum te doen ontstaan, is het wetsvoorstel aangevuld met een overgangsbepaling (artikel 16.33 – nieuw) die in de tijdelijke handhaving van dat reglement voorziet.

– Toegevoegd is een aanvulling van artikel 16.15 van de WHW, omdat is gebleken dat de werkzaamheden van de Adviescommissie onderwijsaanbod voor het in artikel 16.15, eerste lid, bedoelde, zogenoemde overgangs-Centrale register opleidingen hoger onderwijs (CROHO) die adviescommissie te weinig tijd laat voor advisering aangaande nieuwe opleidingen voor het eerste (reguliere) CROHO. De uiterste termijn voor aanmelding van nieuwe opleidingen – volgens artikel 6.14, tweede lid, 31 januari 1994 – wordt daarom eenmalig met vier weken verlengd.

– Een artikel 16.15a is in de WHW ingevoegd teneinde voor hen die voor de inwerkingtreding van de WHW een studie op het gebied van het recht zijn aangevangen waaraan voorheen de titel doctorandus was verbonden, gedurende een tweetal overgangsjaren in de gelegenheid te stellen alsnog die titel – in veel gevallen naast de reeds verkregen titel meester – te verwerven. Het gaat hier om het honoreren van een redelijke verwachting die onbedoeld door de wetgever was gefrustreerd.

– Artikel I, onderdeel MMM (thans artikel I, onderdeel QQQ), is aangevuld met een drietal nieuwe overgangsbepalingen waaraan in de praktijk behoefte blijkt te bestaan. De noodzaak daartoe is in de toelichting uiteengezet.

– Aan de WHW is een artikel 16.42b toegevoegd waarin de vrijstelling van de heffing van overdrachtsbelasting is geregeld met het oog op de overdracht van registergoederen van de Staat aan de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. De vrijstellingsregeling is wel reeds van kracht voor de Koninklijke Bibliotheek; zie artikel 16.50 van de WHW, dat op zijn beurt voor het toegevoegde artikel 16.42a model heeft gestaan.

– In artikel I, onderdeel MMMM, onder 2 (thans artikel XV, onderdeel 2), van het wetsvoorstel is een technische verbetering aangebracht, waarin tot uitdrukking is gebracht dat de hier gegeven bevoegdheid slechts geldt ten aanzien van de onder de

Ministers van Onderwijs en Wetenschappen en Landbouw, Natuurbeheer en Visserij ressorterende instellingen van onderwijs, onderzoek en academische ziekenhuizen.

Overigens is deze bepaling verplaatst naar een artikel met Romeinse cijferaanwijzing, zoals dat om systematische redenen bij alle voorstellen tot wijziging van andere wetten is geschied. Dit geldt ook voor de wijzigingsvoorstellen van wetten die nog niet eerder in titel 5 van hoofdstuk 16 van de WHW zijn genoemd, waaronder de door de Raad in zijn redactionele kanttekeningen gereleveerde Luchtvaartongevallenwet (artikel XI), alsook de onlangs noodzakelijk gebleken technische aanpassing van de Loodsenwet (artikel XIV).

– De in artikel I, onderdeel ZZZ, vervatte wijziging van de Wet van 7 september 1972 (Stb. 461) is niet meer in het wetsvoorstel opgenomen. Zij is overbodig geworden door de aanpassing van die wet in het wetsvoorstel inzake de wijziging van de bezoldigingsstructuur voor de rechterlijke macht (23 223).

– De in artikel I, onderdeel KKKK, vervatte wijziging van de Wet op de zeevaartdiploma's is komen te vervallen, omdat nader overleg met het betrokken ministerie heeft geleerd dat de voorgestelde wijziging nog niet geheel tegemoet komt aan de in de praktijk gewenste regeling.

– Aan het wetsvoorstel is een artikel XVI toegevoegd dat voorziet in een wijziging van het onderhavige wetsvoorstel, teneinde afstemming te bereiken met het wetsvoorstel Wet verzelfstandiging Informatiseringsbank (Kamerstukken II, 1992/93, 23 073, nrs. 1–3), dat nog geen kracht van wet heeft verkregen.

– De onderdelen van artikel I zijn verletterd. De inwerkingtredingsbepalingen zijn thans opgenomen in artikel XVII. Ik moge U verzoeken het hierbij gevoegde, gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De Vice-President van de Raad van State,
W. Scholten

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
M. J. Cohen

Lijst van redactionele kanttekeningen, behorende bij het advies no. W05.93.0366 van de Raad van State van 31 augustus 1993.

- Aanwijzing 107, eerste lid, van de Aanwijzingen voor de regelgeving (Ar) ware in acht te nemen.
- Artikel I, onderdeel E, van het

wetsvoorstel ware aldus te redigeren: In artikel 1.12, derde lid, worden de woorden «het onderwijs en onderzoek worden geregeld» vervangen door: het onderwijs wordt geregeld.

– In het geldende artikel 7.52, derde lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Stb. 1992, 593) (WHW) ware «Wet op de persoonsregistraties» te wijzigen in: Wet persoonsregistraties.

– In artikel I, onderdeel LL, van het wetsvoorstel ware de onderstreping te verwijderen.

– De in artikel 16.3, derde lid, WHW genoemde beleidsregels waren van een vindplaats te voorzien.

– De voorgestelde toevoeging aan artikel 16.8, vijfde lid, WHW (artikel I, onderdeel III, van het wetsvoorstel) ware in te voegen na de eerste volzin van dat artikellid.

– Het opschrift van artikel 16.31 WHW ware te wijzigen in: Verhoging college- en examengeld.

– Artikel 16.56 WHW (geldende tekst) ware aan te passen aan het feit dat de Luchtvaartrampenwet (Stb. 1936, 522) met ingang van 29 januari 1993 is vervallen en vervangen door de Luchtvaartongevallenwet (Stb. 1992, 705).

– In artikel 16.64a WHW ware «16.62a, » door te halen, nu een artikel met dat nummer niet bestaat.

– In artikel III, tweede lid, ware «In afwijking van het eerste lid treden de navolgende bepalingen van deze wet in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin deze wet wordt geplaatst, en werken terug» te vervangen door: De volgende bepalingen werken terug. Artikel III, derde lid, ware in gelijke zin aan te passen.

– De verschillende onderdelen van het algemeen gedeelte van de toelichting waren van paragraafnummers te voorzien.

– De verwijzingen naar Kamerstukken in de toelichting onder het opschrift «Uitbreiding gebruik inschrijvingsregister» en onder het opschrift «Adviezen» waren telkens van een vindplaats te voorzien (aanwijzing 219 Ar). Voorts ware uit te laten komen dat, wat genoemd wordt, de Wet op de identificatieplicht nog de status van wetsvoorstel heeft.